

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 8 lutego 2017 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O. na podstawie art. 68 ust. 1 w zw. z art. 63 ust. 3 i 4 ustawy z dnia 28 listopada 2003 roku o świadczeniach rodzinnych (Dz. U. z 2016 roku, poz. 1518 z późn. zm.), dalej: ustawa rodzinna, odmówił wnioskodawcy M. C. rozłożenia na raty należności likwidowanego Funduszu Alimentacyjnego z tytułu wypłaty świadczeń z funduszu alimentacyjnego oraz 5% opłaty na pokrycie kosztów związanych z działalnością funduszu za okres w łącznej kwocie 11.057,50 zł.

Organ rentowy oceniając pozyskane w toku postępowania informacje od Komornika Sądowego, o stanie prowadzonego postępowania egzekucyjnego oraz informacje o stanie rodzinnym i majątkowym odmówił rozłożenia na raty należności podnosząc, iż przepis ten odnosi się do wyjątkowej sytuacji zdrowotnej lub rodzinnej osoby zobowiązanej do alimentacji, a na te sytuacje składają się nadzwyczajne, nietypowe okoliczności, które przemawiają za zwolnieniem zobowiązanego z uregulowania należności Funduszu Alimentacyjnego. Tymi okolicznościami mogą być pewne szczególne wypadki losowe, całkowita utrata zdolności do pracy zarobkowej, czy podeszły wiek uniemożliwiający znalezienie pracy.

W świetle przedstawionych przez wnioskodawcę informacji oraz biorąc pod uwagę jego sytuację materialno - bytową, organ rentowy nie znalazł podstaw do rozłożenia na raty należności.

/decyzja ZUS z dnia 8 lutego 2017 roku k. 37 - 40 akt alimentacyjnych /

Odwołanie od powyższej decyzji wniósł ubezpieczony M. C.. Podniósł, iż zgromadzony materiał dowodowy wskazuje bezspornie, iż jego sytuacja materialna i jego rodziny uzasadniała w niniejszej sprawie rozłożenie zaległości alimentacyjnych na raty. W złożonym bowiem do akt postępowania oświadczeniu majątkowym wskazał, że utrzymuje się jedynie z niewielkiego wynagrodzenia za pracę, zajętego również w części w ramach postępowania egzekucyjnego. Uzyskiwane przez niego środki nie pozwalają często na pokrycie podstawowych potrzeb. Nie posiada również żadnych oszczędności ani wartościowych przedmiotów, które pozwoliłyby na jednorazową spłatę należności. W związku z tym uzyskiwane przez wnioskodawcę zarobki nie pozwalają na jednorazową spłatę należności w kwocie 11.057.50 zł.

/odwołanie k. 2- 3/

W odpowiedzi na odwołanie ubezpieczonego pozwany organ wniósł o jego oddalenie, powołując się na przedstawioną w decyzji argumentację i podtrzymując ją w całości. Ponadto organ rentowy wskazał, że zasadą jest egzekwowanie należności od dłużników alimentacyjnych, natomiast umorzenie należności może nastąpić wyjątkowo w sytuacjach szczególnych. Trudna sytuacja materialna, brak stałych dochodów (bądź ich osiągnięcie na bardzo niskim poziomie) jest okolicznością dotyczącą wszystkich dłużników alimentacyjnych, gdyż uruchomienie funduszu alimentacyjnego następowało tylko wówczas, gdy dłużnik nie miał majątku ani dochodów podlegających egzekucji (częściowa lub całkowita bezskuteczność egzekucji). Nie jest to więc szczególna okoliczność w rozumieniu omawianego przepisu.

/odpowiedź na odwołanie z dnia 11 kwietnia 2017 roku k. 4/

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny

M. C. urodzony dnia (...), ostatnio zatrudniony tj. od dnia 7 czerwca 2016 roku w Zakładzie (...) Sp. z o.o. w P. za wynagrodzeniem 1.818 złotych netto.

/okoliczność bezsporna, oświadczenie o stanie rodzinnym i majątkowym oraz o sytuacji materialnej k. 3- 7 akt alimentacyjnych , zaświadczenie z dnia 5 czerwca 2017 roku k. 35/

Wnioskodawca prowadzi wspólne gospodarstwo domowe z partnerką T. Z., która osiąga wynagrodzenie w wysokości 1.400 złotych. M. C. ponosi stałe opłaty miesięczne w wysokości 450 złotych tytułem czynszu oraz 150 złotych tytułem

opłat eksploatacyjnych. Nie jest właścicielem czy współwłaścicielem żadnych nieruchomości, nie posiada żadnych oszczędności ani wartościowych przedmiotów, posiada jedynie mienie ruchome w postaci komputera o wartości 200 zł.

/oświadczenie o stanie rodzinnym i majątkowym oraz o sytuacji materialnej k. 3- 7 akt alimentacyjnych /

M. C. nie prowadzi działalności gospodarczej, nie posiada prawa do świadczeń emerytalno - rentowych, nie ma orzeczonego żadnego stopnia niepełnosprawności. Wnioskodawca nie ma nikogo na utrzymaniu.

/okoliczność bezsporna, oświadczenie o stanie rodzinnym i majątkowym oraz o sytuacji materialnej k. 3- 7 akt alimentacyjnych /

Ostatnio wnioskodawca, w okresie od marca do maja 2017 roku otrzymywał następujące wynagrodzenie za pracę:

- marzec - 2.092,56 złotych netto,

- kwiecień - 2.165,65 złotych netto,

- maja - 2.050,63 złotych netto.

/zaświadczenie z dnia 5 czerwca 2017 roku k. 35/

Wnioskodawca spłaca zadłużenie z tytułu zaliczki alimentacyjnej oraz zadłużenie wobec (...) Oddział w Ł. w układzie ratałnym.

/umowa z dnia 23 czerwca 2016 roku o rozłożenie należności z tytułu składek k. 16 -31/

W dniu 10 listopada 2016 roku komornik sądowy dokonał zajęcia wynagrodzenia wnioskodawcy z tytułu zatrudnienia. Pierwsze potrącenie nastąpiło w dniu 6 grudnia 2016 roku w kwocie 892,00 złote i zostało przekazywane na spłatę zobowiązania z tytułu wypłaconej zaliczki alimentacyjnej. Ponadto komornik sądowy prowadzi postępowanie egzekucyjne z wniosku wierzyciela (...) SA.

/pismo komornika z dnia 10 listopada 2016 roku k. 12 -13 oraz z dnia 12 lipca 2016 roku k. 14 - 15/

Wnioskodawca dokonywał dobrowolne wpłaty w kwotach:

- 50 złotych w dniu 4 sierpnia 2017 roku na rzecz Komornika Sądowego M. P. (1) działającego przy Sądzie Warszawa -Wola;

- 50 złotych w dniu 4 sierpnia 2017 roku na rzecz P. Windykacja;

- 100 złotych w dniu 16 lipca 2017 roku na rzecz Komornika Sądowego M. P. (1) działającego przy Sądzie Warszawa -Wola;

- 100 złotych w dniu 7 lipca 2017 roku na rzecz (...);

- 100 złotych w dniu 7 lipca 2017 roku na rzecz P. Windykacja

- 100 złotych w dniu 19 czerwca 2017 roku na rzecz Komornika Sądowego M. P. (1) działającego przy Sądzie Warszawa -Wola;

- 120 złotych w dniu 19 czerwca 2017 roku na rzecz P. Windykacja;

- 80 złotych w dniu 13 maja 2017 roku na rzecz P. Windykacja;

- 100 złotych w dniu 8 maja 2017 roku na rzecz Komornika Sądowego M. P. (1) działającego przy Sądzie Warszawa -Wola;
- 100 złotych w dniu 6 kwietnia 2017 roku na rzecz P. Windykacja;
- 100 złotych w dniu 6 kwietnia 2017 roku na rzecz Komornika Sądowego M. P. (1) działającego przy Sądzie Warszawa -Wola;
- 50 złotych, 156 złotych, 95 złotych, 20 złotych, 60 złotych i 100 złotych w dniu 16 marca 2017 roku na rzecz Zakładu Ubezpieczeń Społecznych;
- 100 złotych w dniu 9 marca 2017 roku na rzecz P. Windykacja;
- 95 złotych, 20 złotych, 60 złotych i 20 złotych w dniu 13 lutego 2017 roku na rzecz Zakładu Ubezpieczeń Społecznych;
- 100 złotych w dniu 6 lutego 2017 roku na rzecz P. Windykacja;
- 110 złotych w dniu 6 lutego 2017 roku na rzecz Komornika Sądowego M. P. (1) działającego przy Sądzie Warszawa -Wola;
- 50 złotych w dniu 14 grudnia 2016 roku na rzecz Komornika Sądowego L. C. działającego przy Sądzie Rejonowym w Legionowie;
- 50 złotych w dniu 11 grudnia 2016 roku na rzecz Komornika Sądowego L. C. działającego przy Sądzie Rejonowym w Legionowie;
- 100 złotych w dniu 11 grudnia 2016 roku na rzecz Komornika Sądowego M. P. (1) działającego przy Sądzie Warszawa -Wola;
- 50 złotych, 156 złotych, 95 złotych, 20 złotych, 20 złotych i 60 złotych w dniu 6 listopada 2016 roku na rzecz Zakładu Ubezpieczeń Społecznych;
- 50 złotych w dniu 6 listopada 2016 roku na rzecz Komornika Sądowego L. C. działającego przy Sądzie Rejonowym w Legionowie;
- 50 złotych w dniu 6 listopada 2016 roku na rzecz Komornika Sądowego M. P. (1) działającego przy Sądzie Warszawa -Wola;
- 100 złotych w dniu 6 listopada 2016 roku na rzecz Komornika Sądowego J. B. działającego przy Sądzie Rejonowy w Warszawie;
- 50 złotych, 156 złotych, 95 złotych, 20 złotych, 20 złotych i 20 złotych w dniu 11 września 2016 roku na rzecz Zakładu Ubezpieczeń Społecznych;
- 100 złotych w dniu 6 września 2016 roku na rzecz Komornika Sądowego M. P. (2) działającego przy Sądzie Warszawa -Wola;
- 50 złotych w dniu 6 września 2016 roku na rzecz Komornika Sądowego L. C. działającego przy Sądzie Rejonowym w Legionowie
- 100 złotych w dniu 6 września 2016 roku na rzecz Komornika Sądowego M. P. (1) działającego przy Sądzie Warszawa -Wola;

- 100 złotych w dniu 6 września 2016 roku na rzecz Komornika Sądowego J. B. działającego przy Sądzie Rejonowy w Warszawie;

- 100 złotych w dniu 10 sierpnia 2016 roku na rzecz Komornika Sądowego M. P. (1) działającego przy Sądzie Warszawa -Wola.

/wydruki z rachunków k. 40 - wszyta do akt koperta/

W dniu 12 grudnia 2016 roku ubezpieczony wystąpił do pozwanego organu z wnioskiem o rozłożenie na raty zaległych należności z tytułu wypłaconych świadczeń z funduszu alimentacyjnego oraz opłaty na pokrycie kosztów związanych z działalnością funduszu.

/wniosek ubezpieczonego o rozłożenie na raty należności z tytułu wypłaconych świadczeń z funduszu alimentacyjnego z dnia 12 grudnia 2016 roku k. 1 akt alimentacyjnych/

Na konto bankowe należące do T. Z., partnerki życiowej wnioskodawcy, na przestrzeni sierpnia 2016 – lipca 2017 roku, wpływały regularne pobory wnioskodawcy z tytułu zatrudnienia z Zakładzie (...) spółki z oo. W dniu 5.09.2016 roku przekazano mu kwotę 1866,23 zł, 5.10.2016 roku kwotę 2182,51 złotych, 4.11.2016 roku 2095,71 złotych, 5.12.2016 – 1406,34 złotych, 4.01.2017 roku – 1460 zł, 3.02.2017r – 1459,95 zł, 3.03.2017r – 1460 zł, 5.04.2017 r – 1460 złotych, 5.05.2017 roku 1460 złotych, 5.06.2017 – 1460 złotych

Dowód: wyciągi z konta bankowego k 40

Zaskarżoną decyzją z dnia 8 lutego 2017 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O. na podstawie art. 68 ust. 1 w zw. z art. 63 ust. 3 i 4 ustawy z dnia 28 listopada 2003 roku o świadczeniach rodzinnych (Dz. U. z 2016 roku, poz. 1518 z późn. zm.), dalej: ustawa rodzinna, odmówił wnioskodawcy M. C. rozłożenia na raty należności likwidowanego Funduszu Alimentacyjnego z tytułu wypłaty świadczeń z funduszu alimentacyjnego oraz 5% opłaty na pokrycie kosztów związanych z działalnością funduszu za okres w łącznej kwocie 11.057,50 zł.

W świetle przedstawionych przez wnioskodawcę informacji oraz biorąc pod uwagę jego sytuację materialno - bytową, organ rentowy nie znalazł podstaw do rozłożenia na raty należności.

/decyzja ZUS z dnia 8 lutego 2017 roku k. 37 - 40 akt alimentacyjnych /

Sąd Okręgowy zważył, co następuje

Odwołanie wnioskodawcy M. C. nie zasługuje na uwzględnienie.

Zgodnie z przepisem art. 67 ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (Dz. U. z 2016 roku, poz.1518 z późn. zm.), dalej: ustawa rodzinna, egzekucję należności z tytułu wypłaconych świadczeń z funduszu prowadzi się w dalszym ciągu aż do ich zaspokojenia.

Stosownie zaś do treści art. 68 ust. 1 ustawy rodzinnej - w szczególnie uzasadnionych przypadkach związanych z sytuacją zdrowotną lub rodzinną osoby, przeciwko której jest prowadzona egzekucja alimentów lub osoby zobowiązanej do zwrotu bezpodstawnie pobranych świadczeń z funduszu, likwidator może umorzyć, rozłożyć na raty lub odroczyć termin płatności należności likwidowanego funduszu z tytułu wypłaconych lub bezpodstawnie pobranych świadczeń z funduszu.

Przepis art. 68 ust. 1 ustawy stanowi zatem wyjątek od zasady wyrażonej w art. 67, który pozwala na rozłożenie na raty płatności należności likwidowanego funduszu z tytułu wypłaconych świadczeń z funduszu, jeżeli jest to uzasadnione szczególnymi warunkami związanymi z sytuacją zdrowotną lub rodzinną dłużnika, nawet pomimo istnienia możliwości prowadzenia egzekucji należności z tytułu wypłaconych świadczeń z funduszu.

Z powyższego przepisu wynika zatem, że rozłożenie na raty należności funduszu alimentacyjnego z tytułu wypłaconych świadczeń nastąpić może jedynie w szczególnie uzasadnionych przypadkach związanych z sytuacją zdrowotną lub rodzinną osoby zobowiązanej do zwrotu.

Ustawa nie wskazuje nawet przykładowo przypadków, kiedy rozłożenie na raty może nastąpić, dając tym samym możliwość indywidualnej oceny każdej konkretnej sprawy. Pewną wskazówką dla stosujących powyższy przepis organu rentowego oraz sądu jest jednak niewątpliwie użycie przez ustawodawcę sformułowania „szczególnie uzasadniony przypadek”, które wskazuje, że rezygnacja z poboru nienależnie pobranych świadczeń czy też rozłożenie ich na raty może mieć miejsce jedynie wyjątkowo, gdy sytuacja osoby zobowiązanej jest na tyle trudna, że domaganie się od niej zwrotu określonych kwot godziłoby w poczucie solidarności z tą osobą w wyjątkowym przypadku, trudnym do sprostania przez przeciętnego obywatela.

A zatem, przy tak niedookreślonych przesłankach, należy niezwykle szczegółowo i indywidualnie odnieść się do każdego przypadku zobowiązanego. Ponadto należy mieć na względzie, iż sformułowanie tego artykułu wskazuje jednoznacznie, że jest to przepis o charakterze wyjątkowym, a zatem nie może być interpretowany rozszerzająco. Środki funduszu alimentacyjnego, jako środki publiczne podlegają ochronie, dlatego przepis art. 68 musi być stosowany w szczególnie trudnych i wyjątkowych sytuacjach. W przeciwnym wypadku ochrona środków funduszu byłaby iluzoryczna.

Pomocniczo oceny istnienia w danej sprawie „szczególnie uzasadnionego przypadku” można dokonywać przy uwzględnieniu przepisów dotyczących umarzenia należności z tytułu składek na ubezpieczenie społeczne, między innymi ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych, czy wydanego na jej podstawie rozporządzenia z dnia 31 lipca 2003 r. w sprawie szczegółowych zasad umarzenia należności z tytułu składek na ubezpieczenie społeczne (Dz. U. z 2003 r., nr 141, poz. 1365).

Z § 3 ust. 1 pkt 1 powyższego rozporządzenia wynika, że umorzenie należności z tytułu składek nastąpić może między innymi w sytuacji, gdy opłacenie tych należności pozbawiłoby zobowiązanego i jego rodzinę możliwości zaspokojenia niezbędnych potrzeb życiowych.

Mając na względzie powyższe uwagi Sąd Okręgowy doszedł do przekonania, że ustalona w niniejszej sprawie sytuacja osobista i zdrowotna wnioskodawcy, wbrew jego stanowisku, nie stanowi szczególnie uzasadnionego przypadku, będącego przesłanką rozłożenia na raty spornych należności.

M. C. jest zatrudniony od dnia 7 czerwca 2016 roku na podstawie umowy o pracę, z której to umowy otrzymuje wynagrodzenie –ostatnio przeciętnie około 3.000 złotych brutto, nie ma na utrzymaniu żadnych innych osób. Wnioskodawca prowadzi wspólnie gospodarstwo domowe z partnerką, która zapewne partycypuje w kosztach utrzymania mieszkania, ponieważ osiąga wynagrodzenie w wysokości 1400 złotych. Ze złożonego oświadczenia wnioskodawcy wynika, że stałe opłaty jakie miesięcznie ponosi to czynsz w wysokości 450 złotych oraz opłata eksploatacyjna w wysokości 150 złotych, na inne wydatki nie wskazał. Zatem budżet domowy obciążony jest stałymi zobowiązaniami w kwocie 600 złotych. Ponadto z wynagrodzenia wnioskodawcy potrącana jest przez komornika sądowego co miesiąc kwota około 900 złotych. Zatem po odliczeniu stałych należności wnioskodawcy pozostaje kwota około 500 złotych. Nadto powód nie jest niezdolny do pracy, nie ma orzeczonego żadnego stopnia niepełnosprawności, nie otrzymuje świadczeń z opieki społecznej, nie jest również osobą chorą w stopniu uniemożliwiającym kontynuowanie zatrudnienia. Poza tym nie wystąpił również po jego stronie żaden przypadek losowy uniemożliwiający mu wywiązanie się z obowiązków dłużnika.

Mając na uwadze powyższe należy uznać, iż sytuacja rodzinna, zdrowotna i materialna wnioskodawcy nie kwalifikuje go w żaden sposób do rozłożenia na raty zaległości alimentacyjnych.

Praktycznie jedynym argumentem zobowiązanego w toku postępowania było stwierdzenie, że sytuacja majątkowa jest zła. Należy podkreślić, iż przesłanką rozłożenia należności wobec likwidowanego funduszu alimentacyjnego na

raty jest zaistnienie okoliczności wyjątkowej, szczególnej, uzasadnionej sytuacją osoby zadłużonej. W ocenie Sądu powołane przez wnioskodawcę argumenty są niewystarczające do zastosowania dobrodziejstwa art. 68 ustawy, czyli przyznania pierwszeństwa ochrony interesów wnioskodawcy przed ochroną należności publicznych.

Reasumując, biorąc pod uwagę treść przepisu art. 68 ust. 1 ustawy rodzinnej, wskazującego bardzo konkretnie i w sposób precyzyjny na możliwość umorzenia należności jedynie w "szczególnie uzasadnionych przypadkach związanych z sytuacją zdrowotną lub rodzinną", jak również w świetle zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego, uznać należy, iż w przypadku wnioskodawcy nie zachodzą żadne okoliczności zdrowotne lub rodzinne, które stanowiłyby szczególną i wyjątkową sytuację przemawiającą za celowością zmiany zaskarżonej decyzji.

Biorąc powyższe pod uwagę, Sąd Okręgowy na mocy art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. oddalił odwołanie.

Zarządzenie: odpis wyroku z uzasadnieniem i pouczeniem doręczyć wnioskodawcy.

E.W.